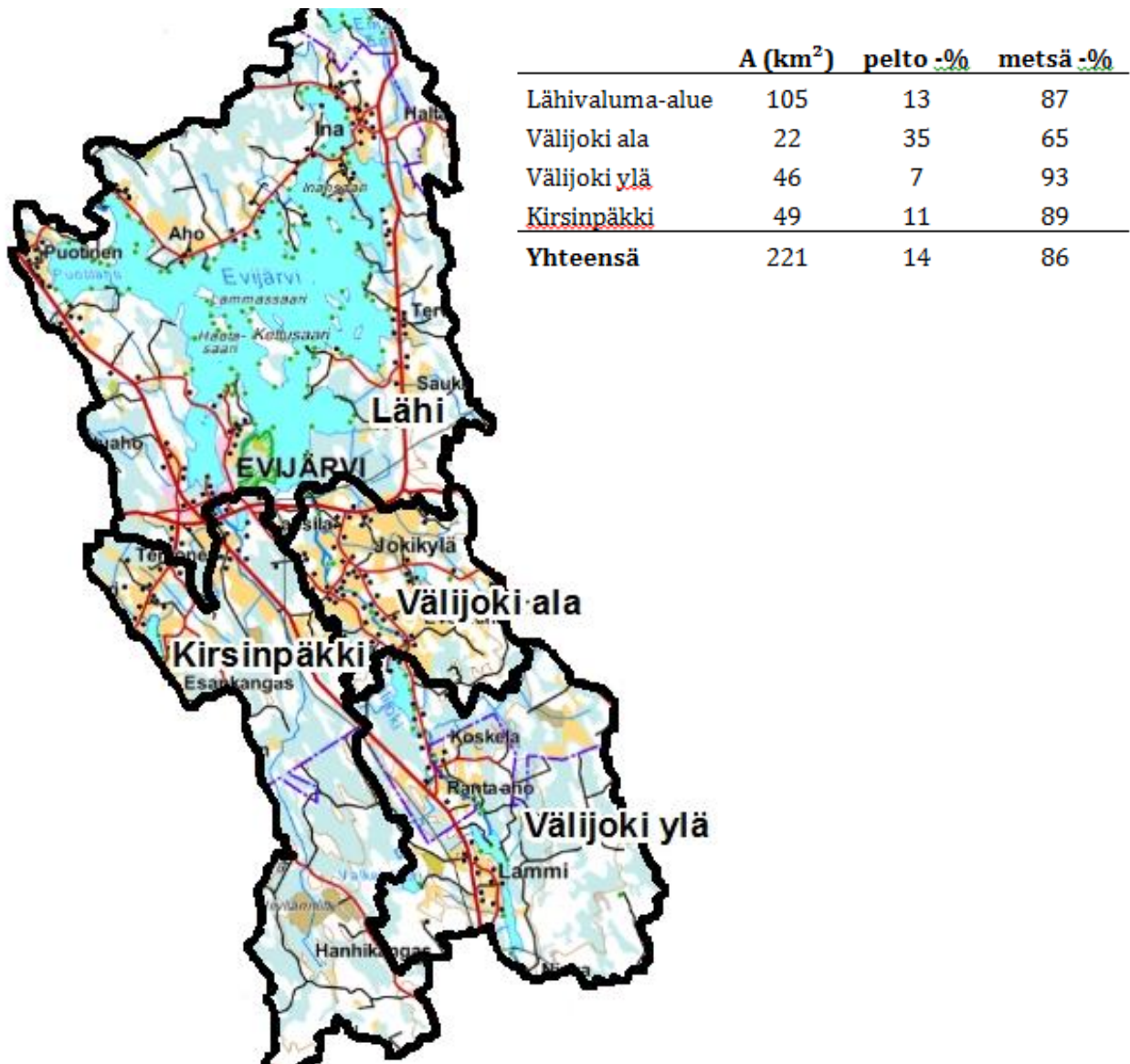

EVIJÄRVEN KUNNOSTUSHANKKEEN (KOHO) HANKESUUNNITELMA VUODEKSI 2022**1. Taustaa**

Evijärvi on suurehko (28 km²), matala, läpivirtaustyyppinen humusjärvi Ähtävänjoen valuma-alueen keskiosassa. Suurin osa järven vedestä tulee Lappajärvestä alkunsa saavasta Välijjoesta. Evijärvestä puolestaan saa alkunsa Ähtävänjoki, joka laskee Luodon-Öjanjärveen. Evijärvi on runsassaarinen (132 kpl) ja muodoltaan sokkeloinen. Suurin saari on nimeltään Kettusaari ja järvellä on rantaviivaa 288 km. Evijärven osavaluma-alueet on esitetty alla olevassa kuvassa 1.

Evijärvi ja sen valuma-alue

järven pinta-ala 28 km²
tilavuus 31 204 000 l
valuma-alue 221 km²
keskisyvyys 1,7 m
syvin kohta 3,5 m
teoreettinen veden viipymä 6 viikkoa
rantaviivaa 139 km
saaria 132, joista suurin Kettusaari
vapaa-ajan asuntoja n. 700 kpl

Evijärvi kuuluu tyyppiin matalat humusjärvet. Keskiselän vedenlaatutietojen perusteella järven ekologinen tila luokitellaan tyydyttäväksi. Evijärvi kuitenkin jakaantuu veden vaihtuvuuden ja vedenlaadun perusteella selkävesien läpivirtausalueeseen ja lahtialueisiin. Läpivirtausalueella veden laatuun vaikuttaa sen lyhyt teoreettinen viipymä ja Välijoesta virtaava vesi, joka on laadultaan parempaa kuin lahtialueiden. Sen sijaan matalat lahdet kärsivät heikosta veden vaihtuvuudesta ja varsinkin talvisin hapenpuutteesta.

Matalan Evijärven vesikasvillisuus on runsasta ja sinileväkukintoja tavataan ajoittain. Erityisen voimakas ja pitkä sinileväkukinta oli kesällä 2020. Vesikasvit peittävät noin kolmanneksen järven pinta-alasta. Runsa vesikasvillisuus heikentää veden vaihtuvuutta ja järven virkistyskäyttöä. Toisaalta vesikasvillisuus tarjoaa suojaa ja pesintäpaikkoja monimuotoiselle linnustolle sekä sitoo ravinteita, mutta vesikasvien hajotessa ravinteet palautuvat takaisin veteen. Evijärvellä vesikasvillisuutta on poistettu niittämällä 1970-luvulta lähtien pääasiassa vesiosakaskuntien toimesta. Evijärven kunnostus –hankkeessa vesikasvillisuutta on poistettu tehostetusti vuodesta 2016 alkaen.

2. Evijärven säännöstely

Evijärveä säännöstellään Länsi-Suomen vesioikeuden 10.10.1991 myöntämän säännöstelyluvan mukaisesti. Säännöstelyn alaraja on vedenkorkeudella N₆₀ +61,40 m (160,75) ja yläraja korkeudella N₆₀ +62,15 m (161,50). Vedenkorkeuden tavoitevyöhyke on välillä N₆₀ +61,60 - +61,75 m (161,95–161,10). Päätöksen mukaisesti vedenjuoksumäärä on pyrittävä hoitamaan niin, että vedenkorkeus seuraa tavoitevyöhykettä. Lappajärven säännöstely vaikuttaa Evijärven vedenkorkeuksiin.

Evijärven kunnan toiveiden mukaisesti ELY-keskus on lähes koko kuluneen 2000-luvun pyrkinyt pitämään Evijärven pintaa noin 5-10 cm korkeammalla kuin mitä luvassa on määrätty. Keväällä 2018 ELY-keskus päätti, että niin Evijärven kuin muidenkin vesistöjen säännöstely tulee hoitaa voimassa olevan lupapäätöksen mukaisesti tai lupapäätökseen tulee hakea muutosta.

Evijärven kunta, osakaskunnat ja Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus ovat valmistelleet vuosina 2018 - 2020 Evijärven säännöstelyn muuttamista niin, että vedenkorkeuden rajoja nostettaisiin 10 cm:llä. Evijärven valtuusto on 28.9.2020 tehnyt myönteisen päätöksen säännöstelyn muuttamisesta. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on hakenut säännöstelyn muutosta Aluehallintovirastosta ja hakemus on ollut kuulutettavana 7.5. -14.6.2021.

3. Evijärven kunnostushanke

Evijärven kunnostushanke on ollut toiminnassa vuosina 2016–2021 eli yhteensä kuusi vuotta. Tavoitteena on jatkaa hanketta edelleen vuosina 2022 - 2023. Evijärven kunta on myöntänyt hankkeelle vuosittain määrärahan, joka vuosina 2016-2021 on ollut 50 000 euroa/vuosi eli yhteensä 300 000€.

Evijärven kunnanhallitus hyväksyi 22.11.2021 hankkeen Evijärven kunnostushankkeen hankesuunnitelman ja hankkeen talousarvion vuodelle 2022. Evijärven kunnan vuosien 2022 ja 2023 taloussuunnitelmiin on varattu 50 000 euroa KOHO-hankkeen jatkamiseksi. Kunnan omarahoitusosuuteen on varattuna lisäksi vastikkeetonta talkootyötä 5 000 euron arvosta.

Vuosina 2016-2017 kunnostushankkeeseen on saatu rahoitusta Evijärven viideltä osakaskunnalta sekä Ähtävänjokirahastosta vuosina 2016-2018. Omarahoitusosuutta vastaan on haettu harkinnanvaraista avustusta vuosittain Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselta. Avustusta on edellisvuosina myönnetty hankesuunnitelman mukaisesti ja saatu 50 % hyväksytyistä kustannuksista.

4. Hankesuunnitelma vuodelle 2022

Evijärven kunnostushankkeen tavoitteena on edelleen parantaa Evijärven vedenlaatua ja veden virtausta järvessä. Hankkeessa on tavoitteena jatkaa vuosina 2016-2021 hyviksi todettuja toimenpiteitä sekä etsiä uusia keinoja järven vedenlaadun parantamiseksi.

Hankkeelle on perustettu ohjausryhmä vuonna 2016 ja se toimii edelleen samalla kokoonpanolla. Ohjausryhmässä on edustus seuraavista tahoista:

Evijärven Kirkonkylän maa- ja vesiosakaskunta
Evijärven Jokelankylän Osakaskunta

Lahdenkylän yhteisten vesialueiden osakaskunta
Osakaskunta Inan yhteiset alueet
Särkikylän osakaskunta
Aisapari ry
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
Pohjanmaan vesi ja ympäristö ry
Järviseudun kalatalousalue
Evijärven kalastusseura
Evijärven kunta

Ohjausryhmän puheenjohtaja toimii kunnaninsinööri ja sihteerinä ympäristösihteerinä. Ohjausryhmän kokouksista ja muista tarvittavista hankkeeseen liittyvistä kokouksista ei makseta osallistujille korvauksia.

Hanketyöntekijän palkkaaminen

Vuosina 2016-2019 oli hankkeeseen palkattuna hanketyöntekijä vuosittain 4-8 kk ajaksi. Vuonna 2020 hanketyöntekijää ei ollut, mikä hankkeen toiminnan kannalta koettiin ongelmalliseksi. Vuonna 2021 hankkeessa oli palkattu hanketyöntekijä kuuden kuukauden ajan, mikä oli onnistunut ratkaisu.

Teknisen toimen kunnaninsinöörillä ei ole aikaa hankkeelle ja kunnan ympäristösihteerinä on kunnassa kolme päivää viikossa, jolloin oman työn ohella hankkeen edistäminen ei ole ajankäytöllisesti ja täysipainoisesti mahdollista.

Vuonna 2022 palkataan hanketyöntekijä vähintään 5 kk ajaksi toukokuun alusta syyskuun loppuun saakka. Palkattavalta hanketyöntekijältä edellytetään limnologian tai vastaavan tieteen opintoja.

Vesikasvillisuuden niitot

Vesikasvien niittoa jatketaan. Niittoa on 50-60 ha kuten vuosina 2016–2021. Vuonna 2022 tavoitteena on toteuttaa vesikasvien niittäminen urakoitsijalla sekä osakaskuntien ja kalastusalueen omilla niitokoneilla. Suurimmat kohteet niitetään urakoitsijalla, joka kilpailutetaan keväällä 2022. Osakaskuntien työ on osaksi myös talkootyötä.

Urakoitsijan tekemät niitot toteutetaan elokuun alussa noin kahden viikon aikana. Osakaskuntien niitot jakautuvat tasaisemmin kesäkauden ajalle. Osakaskuntien tavoitteena on niittää osa alueista kaksi kertaa kesässä. Niittoa ei kuitenkaan toteuteta vesilintujen pesinnän aikaan.

Urakoitsijan toimesta leikattu niittojäte poistetaan järvestä kunnan kilpailuttamalla kaivinkoneurakoitsijalla. Osakaskunnat poistavat niittojätteen omatoimisesti.

Evijärven viisi osakaskuntaa esittävät alueillaan niitettävät kohteet. Niitokohteet ovat vuonna 2022 todennäköisesti osittain samoja kuin aiempina vuosina.

Niittokohteista tehdään ilmoitukset ELY-keskukselle. Hanketyöntekijä laatii vuoden 2022 niitoista erillisen yhteenvedon.

Hanketyöntekijä yhteistyössä osakaskuntien kanssa valvoo niittojen toteutumista. Valvonta tehdään osakaskuntien osalta talkootyönä.

Ruoppaukset

Vuonna 2022 toteutetaan Vilvistin edustalla olevan matalikon ruoppaus virtauksen ohjaamiseksi suoraan pohjoiseen, sekä Elviikinlahden nostopaikan ruoppaus.

Vesiensuojelurakenteiden toteuttaminen järven valuma-alueille

Järven rehevöityminen hidastuu, kun valuma-alueen ravinteet saadaan pysymään metsissä ja pelloilla. Vuonna 2022 hankkeessa panostetaan vesiensuojelurakenteiden toteuttamien järven valuma-alueille. KOHO-hankkeen puitteissa on kartoitettu vuosina 2016-2020 mahdollisia kosteikon toteuttamiskohteita: Evijärven nuorisoseuran alapuolelle on suunniteltu metsäkeskuksen toimesta Kemera-rahoituksella toteutettavaa kosteikkoa. Kosteikkoa ei ole kuitenkaan toistaiseksi toteutettu. Juha Siekinen /Kosteikkomaailma ja Metsäkeskuksen asiantuntija Jouko Hautamäki ovat kartoittaneet kosteikkokohteita Kirsinpäkin ja Mustanpäkin alueella. Näistä jo kartoitetuista kohteista pyritään saamaan toteutetuksi KOHO-hankkeessa vähintään yksi vuonna 2022.

Turkistarhauksen ja maatalouden vesiensuojelun edistäminen

Vuonna 2018 Kaarlo Kaistila suoritti hankkeen puitteissa alueen turkistarhoilla neuvottelukäyntejä ja laati ohjeistuksia vesiensuojelun edistämiseen. Vuonna 2022 kartoitetaan mahdollisuus hankkeen osallistumisesta tarvittavien vesiensuojeluratkaisujen toteuttamisen edistämiseen.

Vedenlaadun seuranta

Vuonna 2022 seurataan järven lahtien vedenlaatua vesinäytteillä. Vesinäyteitä otetaan kerran kuussa viidestä lahdesta (Kniivilänlahti, Puotilahti, Inanlahti, Pohjasvedenlahti, Elviikinlahti). Seurataan järven leväsiintymiä ja otetaan tarvittaessa myös levänäytteitä.

Mahdollisuuksien mukaan jatketaan Mustanpäkin ja Kirsinpäkin vedenlaadun seurantaa.

Yhteistyö muiden alueellisten hankkeiden kanssa

Evijärven kunnostushankkeessa tehdään mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä muiden hankkeiden kanssa.

Tiedotus ja neuvonta

Hankkeen toiminnasta tiedotetaan hankkeen omilla verkkosivuilla sekä kunnan ja KOHO:n facebook-sivuilla. Toiminnasta julkaistaan artikkeleita paikallis- ja maakuntalehdissä.

Tehdään yhteistyötä Evijärven kunnan koulujen kanssa. Mahdollisuuksien mukaan käydään kertomassa hankkeesta kouluilla, kesäasukastapahtumassa, markkinoilla ym. tilaisuuksissa.

Neuvotaan tarhaajia, viljelijöitä, haja-asutusalueen asuvia vesiensuojelun edistämiseen liittyvissä asioissa.

5. Hankkeen eritelty kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma vuodelle 2022

Evijärven kunnostaminen	1.12.2021-31.12.2022
Tulot	
Kunta, sis. vastikkeetonta työtä 5 000 euroa	55 000
ELY	55 000
Yhteensä	110 000
Menot	
Henkilöstömenot sis. matkat	30 000
Vesikasvien niitto	35 000
Ruoppaukset	8 000
Vesiensuojelurakenteiden toteuttaminen järven valuma-alueille	25 000
Turkistarhauksen ja maatalouden vesiensuojelun edistäminen	10 000
Vesinäytteet	2 000
Toimistokulut (tarvikkeet, postitus, puhelin, ilmoitukset)	1000
YHTEENSÄ	110 000